

Samrådsredogörelse

Förslag till detaljplan för del av Forsmark 6:5 Östhammars kommun, Uppsala län

2025-11-21

Samrådsförfarandet

Förslag till detaljplan för del av Forsmark 6:5 utgjorde underlag för samråd under perioden 1 oktober – 31 oktober 2025. Detaljplanen hanteras med utökat förförande enligt Plan- och bygglagen (PBL) 2010:900.

Berörda enheter inom kommunen, statliga verk, länsstyrelsen samt berörda sakägare och andra med väsentligt intresse av planen har underrättats och beretts tillfälle att yttra sig under denna tid. Planhandlingarna har under samrådstiden varit tillgängliga på kommunkontoret i Östhammar, samt på kommunens hemsida och anslagstavla. En kungörelse om samråd publicerades på kommunens anslagstavla och i Annonsnytt (Alunda, Dannemora, Hargshamn, Gimo, Öregrund, Österbybruk och Östhammar) den 1 oktober.

I denna samrådsredogörelse redovisas de yttranden som inkommit under samrådstiden, samtliga yttranden sammanfattas och kommenteras. Samrådsredogörelsen fungerar som underlag för kommande detaljplanearbete.

Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämnden, PostNord Sverige AB och Vattenfall Eldistribution AB har inget att erinra. Lantmäteriet påpekar att förhållandena gällande allmän platsmark i planen bör förtydligas. Östhammar Vatten AB påpekar att etableringen inte får påverka vattenanvändningen på ett sätt som kan leda till att vattentillgångarna överskrids.

Länsstyrelsen anser att kommunen till granskningsskedet behöver förtydliga riskbilden på platsen, dels med avseende på närheten till anläggningen som är klassad som Sevesoverksamhet dels med avseende på transporter av farligt gods i anslutning till planområdet.

Uppsala Brandförsvaret menar att en riskanalys bör genomföras och visa acceptansnivåer för individrisk och visa vilka skyddsåtgärder eller planbestämmelser som kan krävas för att säkerställa en godtagbar säkerhetsnivå för boende och personal. Samt att säkerställa tillgång till brandvatten.

Inkomna yttranden med kommentarer

Totalt inkom 7 yttranden under samrådet.

Remissinstans	Ankomst- stämplat	Yttrande utan erinran	Yttrande med synpunkter	Sakägare enligt fastighetsförtec- kning	Synpunkter som ej tillgodosetts
Myndigheter och grannkommuner					
1. Länsstyrelsen Uppsala län	2025-10-31		x		
2. Lantmäteriet	2025-10-06		x		
3. Vård- och omsorgsnämnden	2025-11-04	x			
Föreningar och organisationer					
4. PostNord Sverige AB	2025-10-02	x			
5. Vattenfall Eldistribution AB	2025-10-20	x		x	
6. Östhammar Vatten AB	2025-10-30		x		
7. Uppsala Brandförsvaret	2025-10-31		x		
Privatpersoner					
Inga yttranden					

I detta dokument sammanfattas de inkomna yttranden och kommenteras. Samtliga originalyttranden hålls tillgängliga hos Samhällsbyggnadskontoret på Östhammars kommun.

Myndigheter och kommuner

1. Länsstyrelsen Uppsala län

Farligt gods, risker

Forsmark kärnkraftverk omfattas av Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, även kallad sevesolagstiftningen. Verksamheten kan därmed antas utgöra en riskkälla i omgivningen som behöver beaktas vid planläggning av aktuellt område. Kommunen behöver säkerställa att risknivåerna på aktuell plats är acceptabla med avseende på risker kopplade till verksamheten vid Forsmark kärnkraftverk.

I planbeskrivningen anges väg 76 som en sekundär transportled för farligt gods. Avståndet från planområdet till vägen är betryggande. Vägtransporter till Forsmarksverket kommer dock via väg 76 och viker av in på vägen till kärnkraftverket. Om transporter av farligt gods passerar planområdet bör det beaktas i planarbetet.

Transporter sker även till och från kärnkraftverket via hamnen, vilket nämns i planbeskrivningen. Även dessa transporter bör beaktas när risknivån bedöms. I framtiden, när slutförvaret tas i drift, kan antalet transporter av radioaktiva ämnen förbi planområdet förväntas öka. Även dessa transporter och eventuella risker kopplade till dem bör beaktas i planarbetet.

Länsstyrelsen har tagit fram en vägledning för riskhantering vid planläggning intill transportleder för farligt gods, Riskhantering vid transportleder för farligt gods. Kraven på riskhantering beror bland annat på markanvändningens känslighet och avståndet till den aktuella transportleden.

Då plankartan innefattar korttidsboende, vilket innebär att sovande personer kommer att förekomma inom planområdet, ökar markanvändningens känslighet jämfört med nuläget. De personer som övernattar kan dock förväntas ha god kännedom om sin omgivning då boendet endast är till för personal som jobbar vid anläggningen och inte är tillgängligt för allmänheten. Till granskningsskedet behöver kommunen visa att risknivån vid de planerade korttidsbostäderna är acceptabel.

Länsstyrelsen anser att kommunen till granskningsskedet behöver förtydliga riskbilden på platsen, dels med avseende på närheten till anläggningen som är klassad som Sevesoverksamhet dels med avseende på transporter av farligt gods i anslutning till planområdet.

Kommentar:

I underlagsmaterialet till den ansökan som SKB gjort till Strålsäkerhetsmyndigheten och Mark- och miljödomstolen finns omfattande resonemang kring säkerhet och risker både under byggskedet och under driftskedet. När det gäller utbyggnaden under jord, (500 meter under markytan) kommer huvuddelen av utbyggnaden att ske vid sidan av befintlig anläggning med avspärrningar mellan bygg- och driftområdet. Detta innebär bland annat att temporära avskiljande väggar med portar kommer att upprättas som skyddar befintlig anläggning från luftstöt vågor och spränggaser från sprängningarna samtidigt som de utgör brandcellsgräns mellan byggområdet och befintlig anläggning. Avspärrningen innebär också att huvuddelen av byggtrafiken kommer att skiljas från driftområdet vilket gör att risker kopplade till ökade trafikvolym inte påverkar befintlig anläggning.

I driftskedet kommer säkerheten vid transport av kärnavfall garanteras genom särskilda krav på transportsystemet där transportbehållare, fartyg och terminalfordon utgör de viktigaste komponenterna. Det är i första hand transportbehållarna som garanterar den höga säkerheten.

Transportbehållarnas uppgift är dels att skydda personal och omgivning från strålning, dels att förhindra det transporterade materialet från att frigöras för spridning.

SKB kommer inte transportera avfall genom området, det kommer transporteras från hamnen över kylvattenkanalen på ny bro öster om området.

Den verksamhet som bedrivs inom Forsmarksverket opererar under ett strikt säkerhetstänk och regelbundna övningar samt genomgångar innebär att det förmodligen är säkrare att vistas inom området än utanför.

Riskbilden för planområdet har analyserats med hänsyn till två huvudsakliga riskkällor:

- 1. Närheten till kärnkraftverk Planområdet ligger inom påverkan från ett kärnkraftverk, vilket omfattas av särskild lagstiftning och beredskapszoner enligt Strålsäkerhetsmyndigheten. Risker kopplade till allvarliga händelser såsom radioaktiva utsläpp har analyserats.*
- 2. Transporter av farligt gods på sekundär led I anslutning till planområdet löper en sekundär transportled för farligt gods, främst använd av lokal distribution. Trafikintensiteten är låg, men transporter av brandfarliga vätskor och gaser förekommer. Risker kopplade till olyckor har analyserats, inklusive scenarier med brand och utsläpp. Risknivån bedöms som låg, men viss påverkan kan uppstå vid extrema händelser.*

Riskreducerande åtgärder:

- 1. Korttidsboende förses med avstängningsbart ventilationssystem med möjlighet till central stängning vid olycka.*
- 2. Korttidsboende förses med centralt larmsystem för att i händelse av en olycka kunna varna de som bor där.*

Sammanfattande bedömning: Efter genomförd riskanalys bedöms risknivån som acceptabel under förutsättning att föreslagna åtgärder genomförs. Planförslaget uppfyller kraven enligt Plan- och bygglagen, Miljöbalken samt beredskapslagstiftning kopplad till kärnteknisk verksamhet.

Gällande detaljplan för området innehåller samma bestämmelse kring korttidsboende som finns i denna nya plan. I detaljplan 9.02 lyder bestämmelsen "K₂ - Kontor, gästförläggning, vaktövernattningsbostad, information, samlingslokaler, matsal". Markanvändningens känslighet jämfört med nuläget är därmed oförändrad.

2. Lantmäteriet

I planbeskrivningen under rubriken "Genomförande – huvudmannaskap" beskrivs att det i detaljplanen finns allmän plats med enskilt huvudmannaskap. Det aktuella planförslaget innehåller dock ingen allmän plats. Under rubriken "Ekonomiska frågor – överlåtelse av mark" används termen "allmän mark". Om det är allmän platsmark det syftar på bör även den formuleringen kunna strykas. Lantmäteriet har i övrigt inga synpunkter på de aktuella planhandlingarna.

Kommentar:

Planbeskrivningen justeras så det tydligt framgår att det inte finns någon allmän platsmark inom planområdet.

3. Vård- och omsorgsnämnden, Östhammars kommun

Vård- och omsorgsnämnden har ingenting att erinra.

Kommentar:

Plan- och byggenheten tackar för yttrandet.

Föreningar och organisationer

4. Postnord Sverige AB

PostNord har i uppdrag att tillhandahålla den samhällsomfattande posttjänsten vilket bland annat innebär att det är PostNord som ska godkänna placeringen och standarden på postmottagningsfunktionen. I denna roll representerar PostNord samtliga postoperatörer som är verksamma i det aktuella området.

Post ska kunna delas ut miljövänligt, kostnadseffektivt och med hänsyn till arbetsmiljön för chaufförer och brevbärare. För att det ska kunna genomföras i praktiken behöver utdelningen standardiseras.

Vid nybyggnation av villor och radhus placeras postlådan i en lådsamling vid infarten till området. I flerfamiljshus ska man ta emot sin post i en fastighetsbox i anslutning till entrén. Färdvägen till postanordningen ska vara öppen och farbar året runt för valt fordon, samt ges möjlighet att vända.

Kontakta PostNord i god tid på utdelningsforbattringar@postnord.com för dialog gällande godkännande av postmottagning i samband med nybyggnation eller annan förändring gällande befintlig alt ny infrastruktur.

En placering som inte är godkänd leder till att posten inte börjar delas ut till adressen.

Kommentar:

Plan- och byggenheten noterar Postnords synpunkter.

5. Vattenfall Eldistribution AB

Vattenfall Eldistribution AB har elnätanläggningar inom område och inom närområde för aktuell detaljplan bestående av 24 kV markkabel, turkos streckad linje i karta nedan.

Vattenfall Eldistribution AB är delaktiga i denna utveckling och planerar samt beräknar för lastökningen som tillkommer med detaljplanen.

Befintlig 24kV markkabelns placering stämmer med ovanstående karta och har de säkerhetsavstånd som krävs.

Vattenfall Eldistribution AB har inget att erinra avseende rubricerat planärende.

Vattenfall Eldistribution AB vill informera om följande:

- Vid eventuella schaktningsarbeten skall kabelutsättning begäras. Se *Gräv inte utan koll | Vattenfall Eldistribution*
- När du ska bygga, fälla träd, schakta eller spränga nära våra ledningar så glöm inte att beställa bevakning. Då är vi med på plats under arbetets gång och ser till att inga skador uppstår
Beställ tjänst Vattenfall Eldistribution
- Befintliga elnätanläggningar måste hållas tillgängliga under alla **skeden** av genomförandet.
- Någon anläggning, tex byggnad, får inte uppföras invid elnätanläggning tillhörande Vattenfall Eldistribution så att gällande säkerhetsavstånd inte hålls.

Kommentar:

Inom det område där aktuell kabel är förlagd planeras inga förändringar på det djup som kabeln ligger.

6. Östhammar vatten AB

Östhammar Vatten AB har tagit del av handlingarna för ovan rubricerat ärende för yttrande och framför följande.

Östhammar Vatten vill understryka vikten av att den planerade verksamheten inom Forsmark 6:5 inte påverkar möjligheten att fortsatt köpa den mängd vatten som krävs för att säkerställa den kommunala dricksvattenförsörjningen inom verksamhetsområdet för Forsmarksbruk.

Det är av stor betydelse att vattenförsörjningen till den kommunala verksamheten inte begränsas eller påverkas negativt av den ökade vattenanvändningen som planeras inom ramen för slutförvaret och tillhörande anläggningar. Östhammar Vatten föreslår att det i den fortsatta planeringen och tillståndsprocessen utreds hur vattenresurserna ska fördelas, så att kommunens behov av dricksvatten säkerställs.

Även ledningsnätets kapacitet behöver ses över utifrån planerad vattenanvändning.

Kommentar:

Verksamheten inom kraftverksområdet kommer inte förbruka mer vatten efter denna detaljplans genomförande än vad som förbrukas idag. Varken ledningsnätets kapacitet eller tillgång till dricksvatten för de delar av Östhammars kommun som försörjs via kraftverksområdet påverkas.

7. Uppsala Brandförsvaret

Uppsala brandförsvaret har tagit del av samrådshandlingar daterade 2025-09-17 samt tillhörande utredningar.

Brandförsvaret har granskat planförslaget avseende brandförsvarets insatsmöjligheter samt möjligheten att uppfylla gällande bygglagstiftning avseende brandtekniska krav. Brandförsvaret har även undersökt risker som kan påverka planområdet och risker som planområdet kan medföra till den befintliga omgivningen. Befintliga risker och verksamheter har undersökts med stöd av brandförsvarets databas Daedalos (2025-10-27).

Efter granskning av inkomna handlingar har brandförsvaret följande synpunkter:

Risker till och från planområdet

Planförslaget medger etablering av korttidsboenden inom ett område där det finns riskkällor av betydande karaktär. Brandförsvaret känner inte till om någon riskutredning har utförts för planen och om hänsyn till individrisk har beaktats.

Om ingen sådan utredning har gjorts, bör en riskanalys genomföras innan planen antas, i enlighet med gällande riktlinjer från länsstyrelsens vägledning för riskhantering i fysisk planering. Analysen bör redovisa acceptansnivåer för individrisk och visa vilka skyddsåtgärder eller planbestämmelser som kan krävas för att säkerställa en godtagbar säkerhetsnivå för boende och personal.

Tillgång till brandvatten

Tillgång till brandvatten i området behöver säkerställas för att kunna bedöma att marken är lämplig för ändamålet enligt PBL 2 kap. 6 §. Inom området ansvarar Forsmark för att tillgång på brandvatten är erforderlig. Mellan en brandpost och uppställningsplats för brandförsvarets fordon ska avstånd uppgå till maximalt 75 meter, och mellan uppställningsplats för fordon och angreppspunkt ska det vara maximalt 50 meter. Brandförsvaret har idag inte kännedom om var brandposter finns placerade inom området och önskar att denna information meddelas i form av koordinater i SWEREF99.

Brandförsvaret önskar ta del av samrådsredogörelsen.

Kommentar:**Risker.**

I underlagsmaterialet till den ansökan som SKB gjort till Strålsäkerhetsmyndigheten och Mark- och miljödomstolen finns omfattande resonemang kring säkerhet och risker både under byggskedet och under driftskedet. När det gäller utbyggnaden under jord, (500 meter under markytan) kommer huvuddelen av utbyggnaden att ske vid sidan av befintlig anläggning med avspärrningar mellan bygg- och driftområdet. Detta innebär bland annat att temporära avskiljande väggar med portar kommer att upprättas som skyddar befintlig anläggning från luftstöt vågor och spränggaser från sprängningarna samtidigt som de utgör brandcellsgräns mellan byggområdet och befintlig anläggning. Avspärrningen innebär också att huvuddelen av byggtrafiken kommer att skiljas från driftområdet vilket gör att risker kopplade till ökade trafikvolym inte påverkar befintlig anläggning.

I driftskedet kommer säkerheten vid transport av kärnavfall garanteras genom särskilda krav på transportsystemet där transportbehållare, fartyg och terminalfordon utgör de viktigaste komponenterna. Det är i första hand transportbehållarna som garanterar den höga säkerheten. Transportbehållarnas uppgift är dels att skydda personal och omgivning från strålning, dels att förhindra det transporterade materialet från att frigöras för spridning.

SKB kommer inte transportera avfall genom området, det kommer transporteras från hamnen över kylvattenkanalen på ny bro öster om området.

Den verksamhet som bedrivs inom Forsmarksverket opererar under ett strikt säkerhetstänk och regelbundna övningar samt genomgångar innebär att det förmodligen är säkrare att vistas inom området än utanför.

Riskbilden för planområdet har analyserats med hänsyn till två huvudsakliga riskkällor:

- 1. Närheten till kärnkraftverk. Planområdet ligger inom påverkan från ett kärnkraftverk, vilket omfattas av särskild lagstiftning och beredskapszoner enligt Strålsäkerhetsmyndigheten. Risker kopplade till allvarliga händelser såsom radioaktiva utsläpp har analyserats.*
- 2. Transporter av farligt gods på sekundär led I anslutning till planområdet löper en sekundär transportled för farligt gods, främst använd av lokal distribution. Trafikintensiteten är låg, men transporter av brandfarliga vätskor och gaser förekommer. Risker kopplade till olyckor har analyserats, inklusive scenarier med brand och utsläpp. Risknivån bedöms som låg, men viss påverkan kan uppstå vid extrema händelser.*

Riskreducerande åtgärder:

- 1. Korttidsboende förses med avstängningsbart ventilationssystem med möjlighet till central stängning vid olycka.*
- 2. Korttidsboende förses med centralt larmsystem för att i händelse av en olycka kunna varna de som bor där.*

Sammanfattande bedömning: Efter genomförd riskanalys bedöms risknivån som acceptabel under förutsättning att föreslagna åtgärder genomförs. Planförslaget uppfyller kraven enligt Plan- och bygglagen, Miljöbalken samt beredskapslagstiftning kopplad till kärnteknisk verksamhet.

Brandvatten

Forsmarks kraftverksområde har via FKA (Forsmarks Kraftgrupp Aktiebolag) ett eget brandförsvaret som känner platsen väl och utför regelbundna övningar inom området. En del av dessa övningar sker tillsammans med personal från Uppsala Brandförsvaret. I händelse av räddningsinsatser kommer FKAs brandförsvaret samarbeta med och vägleda Uppsala brandförsvaret.

Planområdet kommer projekteras med stöd av brandingenjör och lokal brandstyrka för att säkerställa kravuppfyllnad. Placering av brandposter kommer redovisas på kommande bygglovshandlingar då det är för tidigt att redovisa detta i planskedet.

Revidering av planförslaget

Samrådet och de synpunkter som inkommit har resulterat i följande förändringar.

- Planbestämmelser med krav om avstängningsbar ventilation och larmsystem införs på plankartan för de delar som tillåter korttidsboende.
- Planbeskrivningen justeras så det tydligt framgår att det inte finns någon allmän platsmark inom planområdet.